



notitie

Aanbieding Code Goed Sportbestuur 2021

ter informatie

ter bespreking

ter besluitvorming

aan	Algemene Vergadering NOC*NSF
van	Bestuur NOC*NSF
datum	3 mei 2021

Gevraagd besluit

Het bestuur vraagt de Algemene vergadering in te stemmen met de tekst Code Goed Sportbestuur.

Inleiding

Het bestuur biedt hierbij de codetekst aan voor besluitvorming in de AV. De codetekst is ontwikkeld door de Stuurgroep Code Goed Sportbestuur en is besproken in het MT, de directie, het ledenberaad en het bestuur van NOC*NSF.

Het bestuur legt de Code nu voor aan Algemene Vergadering van NOC*NSF. Na vaststelling zal de code periodiek geëvalueerd worden.

Deze codetekst is het resultaat van een uitgebreid, langdurig proces van consultatie en bespreking (zie 1. Proces). De code is 'principle based', staat open voor de hele sportsector en verschillende bestuursmodellen, en respecteert vanzelfsprekend geldende wet- en regelgeving (zie 2. Reikwijdte).

Vanuit de Stuurgroep is meegegeven dat zij hecht aan samenhang tussen de Code en de (later vast te stellen) MKE. Deze samenhang wordt bewaakt (zie 3. Samenhang MKE).

De Stuurgroep heeft op het onderwerp van zittingstermijnen van bestuurders het bestuur van NOC*NSF gevraagd om de AV van een advies te voorzien. (zie 4. Overwegingen Zittingstermijnen).

Bezoekadres
Papendallaan 60, Arnhem

Postadres
Postbus 302, 6800 AH Arnhem

Telefoon
+31 (0)26 483 44 00

Email
info@nocnsf.nl

Web
nocnsf.nl

Partners: Nederlandse Loterij O AD O Heineken O H2 O Rabobank

1. Proces

Vanaf 2018 is een herijkingsproces gaande van de bestaande code '13 Aanbevelingen voor Goed Sportbestuur' uit 2005. Zowel in de Sportagenda 2017+ als in het Sportakkoord zijn hiervoor kaders geschetst. Eind 2018 is gestart met een inventariserend symposium 'code Goed Sportbestuur- wat nu?'.

Vervolgens is een Stuurgroep Code Goed Sportbestuur samengesteld met de volgende leden: Gerard Dielessen (NOC*NSF, vz), Bart de Lange (Governance Q), Yolanda Barend (VWS), Frank van Eekeren (USBO), Marieke van der Plas (KNGU), Aschwin Lankwarden (KNZB), Paul Sanders (KWBN), Ronald Termaat (KNvVL), Jaap Wals (NCKB), Joop Bongers (Sportvisserij NL), Norman Uhlenbusch (NHB).

De eerste contouren van een nieuwe code zijn besproken met een brede vertegenwoordiging uit de sportsector in twee aanvullende symposia op 19 april en 3 juli 2019. De stuurgroep is begeleid in het uitwerken van de codetekst door Bart de Lange van Governance Q. Een eerste concept codetekst is besproken in vijf focusgesprekken met ruim veertig bestuurders van sportbonden, NOC*NSF en sportserviceorganisaties. Op basis van deze gesprekken en diverse bijeenkomsten van de Stuurgroep zelf heeft de Stuurgroep haar 'eindproduct' afgeleverd. Het product van de werkgroep is besproken in het Management Team van NOC*NF, de directie, het ledenberaad en het bestuur van NOC*NSF. De nu voorliggende tekst is het resultaat van deze besprekingen en wordt door het bestuur ter vaststelling aan de AV voorgelegd.

2. Reikwijdte van de code

Deze code is 'principle based' is. Het gaat uit van vier principes: verantwoordelijkheid, democratie, maatschappij en transparantie. De principes zijn uitgewerkt in concrete 'good practices' voor toepassing in de eigen sportorganisatie. Van sportorganisaties wordt verwacht dat zij uitleggen op welke manier zij de code in hun eigen organisatie toepassen.

De code richt zich zowel op het bestuur als op het intern toezicht (algemene ledenvergadering, bondsraad, raad van toezicht, of raad van commissarissen), en op iedereen die een rol heeft in de governance van een sportorganisatie (verenigingen, sportbonden, sportscholen en andere sportaanbieders). Uiteindelijk raakt de code zo iedereen die in de sport actief is.

Voor de leesbaarheid wordt in deze code de brede termen 'bestuur' en 'bestuurder' gebruikt. Afhankelijk van het besturingsmodel kan deze term ook van toepassing zijn op toezichthouders, directeuren en andere verantwoordelijken in de governance van de sportorganisatie. Ook zal afhankelijk van het besturingsmodel elke sportorganisatie met meerdere bestuurslagen moeten bepalen wat de rol- en taakverdeling is tussen deze bestuurders in het vorm geven van de verschillende principes en aanbevelingen uit deze code.

Vanzelfsprekend worden sportorganisaties geacht om de geldende wet- en regelgeving te respecteren. Er is gekozen om dit op een generieke manier in de code te benoemen. Op deze manier kan voorkomen worden dat de code een opsomming van relevante wet- en regelgeving wordt. Vanwege de actualiteit is een extra check gedaan op de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR), de code en de WBTR bevatten geen tegenstrijdige eisen.

3. Samenhang met Minimale Kwaliteitseisen

Deze code heeft de potentie om in de hele sportsector gebruikt te worden. Alle sportorganisaties worden van harte uitgenodigd om er gebruik van te maken.

De code bevat geen afdwingbare juridische normen, maar bevat het gedeelde fundament op basis waarvan de sportsector wil functioneren. Van de bij NOC*NSF aangesloten sportbonden wordt via de Minimale Kwaliteitseisen (MKE) gevraagd om zich jaarlijks te verantwoorden over het gebruik van de Code goed Sportbestuur. Dit gold al voor de vorige code, en deze eis blijft dus ook bestaan. Daarmee is het gebruik van de nieuwe code (ook) geborgd binnen de georganiseerde sport.

De Stuurgroep benadrukt dat de Code en de MKE met elkaar samen moeten hangen. Dat is ook het geval. De MKE zijn meer concretere eisen dan de Code (die bevat immers principes en good practices). Verder moet voor de duidelijkheid opgemerkt worden dat de MKE enkel gelden voor de bij NOC*NSF aangesloten sportbonden, terwijl de code in principe gebruikt kan worden door alle sportorganisaties. Na vaststelling van deze Code zal NOC*NSF deze verwerken in de in november in de AV vast te stellen MKE.

4. Overwegingen zittingstermijnen

De Stuurgroep heeft zelf één onderwerp van de Code als discussiepunt benoemd en heeft aan het Bestuur NOC*NSF gevraagd een standpunt in te nemen richting het Ledenberaad en de Algemene Vergadering. Dit betreft de gewenste zittingstermijnen voor bestuursfuncties. De Stuurgroep hecht er sterk aan de genoemde termijnen in de Code en in de toekomstige MKE hetzelfde zijn en ziet hiervoor zelf twee mogelijke opties, namelijk een maximale zittingstermijn van in totaal 9 jaar of van 12 jaar.

Een maximale termijn van 12 jaar is wenselijk vanuit perspectief van werving van nieuwe bestuurders in sporten waarin deze schaars zijn. Een aantal bonden geeft aan moeite te hebben om bestuurders te vinden. Bij een zittingstermijn van 12 jaar kan aan deze problematiek tegemoet gekomen worden.

Vanuit perspectief van goed bestuur en integriteit adviseert de directie van NOC*NSF na gelijklopende advisering door het MT, aan het bestuur om naar een maximale termijn van 9 jaar te gaan. Tijdens de bespreking in het Ledenberaad bleek een groot deel van de aanwezige bonden die mening ook toegedaan. Regelmatige verversing binnen een bestuur voorkomt gesloten culturen, te stevige machtsposities van een enkel persoon, en draagt bij aan innovatie, kwaliteit en (mogelijk nadere doelstellingen op gebied van) diversiteit. Met termijnen van 9 jaar is ook voldoende behoud van 'organisatiegeheugen' en continuïteit geborgd. Het sluit tot slot dichter aan bij de praktijk in andere sectoren.

In beide gevallen (9 jaar of 12 jaar) kunnen deze termijnen een belemmering vormen voor een nevenfunctie in een internationaal sportbestuur. Het is belangrijk dat Nederland goed vertegenwoordigd wordt in internationale gremia. Daarom zou hiervoor (zowel bij 9 als 12 jaar) een uitzonderingsmogelijkheid geboden moeten worden (goedgekeurd door de ALV van de bond en met melding op het rooster van aftreden).

Het bestuur adviseert na kennisneming van bovenstaande en hetgeen in het LedenBeraad van 7 april hierover is gezegd, de maximale zittingstermijn op 9 te stellen, zoals nu in de tekst van de voorliggende code is opgenomen en de mogelijkheid te creëren om daar in uitzonderlijke situaties van af te wijken met een extra termijn om zodoende in uitzonderlijke situaties op maximaal 12 jaar uit te komen.

In de praktijk is het mogelijk om zowel met twee zittingstermijnen van 4 jaar te werken of drie van 3 jaar.

5. Verdere implementatie

De Algemene Vergadering stelt de nieuwe Code Goed Sportbestuur vast. Daarmee gaat de code nog niet leven binnen de sportsector. Er is dan ook voorzien in nadere implementatie, zowel op niveau van de bonden als de verenigingen.

Hierbij zal het volgende nog gerealiseerd worden: definitieve vormgeving; communicatie (plan en uitvoering), o.a. voor de implementatie en ondersteuning sportbonden; de ontwikkeling van een quickscan/e-learning goed sportbestuur, met verwijzingen naar bruikbare tools en modellen; bestuurscoaching en procesbegeleiding voor enkele tientallen clubs i.s.m. een tiental sportbonden; en tot slot een workshop voor enkele bonden, die vervolgens opgenomen kan worden op de menukaart van o.a. het Sportakkoord.

Hiervoor zijn middelen beschikbaar vanuit het Sportakkoord. Mogelijk kunnen er nog additionele middelen vrijgemaakt worden vanuit het transitiebudget voor nadere begeleiding van sportbonden en mogelijk sportverenigingen.